N°. 651.

DE GRONDWET.

ZONDAG 1, MAANDAG 2 JULIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan. Hendrikstraat, n°. 259.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Onderwijs.

In menig opzigt belangrijk is het Verslag der Commissie, uitgebragt in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 26 Junij jl., betrekkelijk het Regerings-verslag omtrent den staat der Hooge-, Middelbare- en Lagere Scholen over 1853—54. Bij de overtuiging van het bestaan eener levendige belangstelling in alles, wat het onderwijs raakt, ontleenen wij aan dat Verslag de volgende bijzonderheden:

Door de meeste der vorige Commissiën was omtrent dit Verslag er op aangedrongen, dat daarin meer het eigen oordeel der Regering, gegrond op eigen onderzoek, zou worden gevonden. Ook de tegenwoordige Commissie dringt daarop aan; want hierdoor zou het voor de wetgeving eene belangrijke verzameling van bouwstoffen kunnen worden. Vooral nu, terwijl eene nieuwe wetgeving op eene groote afdeeling van het onderwijs reeds bij de Kamer in overweging en die op het hooger onderwijs in het verschiet is, zou men er te meer prijs op hebben gesteld, wanneer de Regering had kunnen goedvinden, hier een eigen oordeel uit te spreken omtrent vele belangrijke punten in dit Verslag, waaronder die niet of niet breedvoerig in de Memorie van Toelichting bij het bedoelde wetsontwerp zijn behandeld.

Toen nu de Commissie in het tegenwoordig Verslag de verklaring der Regering las: „dat zij in het algemeen, waar zij het noodig achtte, hare eigene zienswijze heeft doen kennen„, meende zij, dat nu, met afwijking van een tot heden vastgehouden stelsel, meer dan vroeger zou voldaan zijn aan dat herhaaldelijk aan de Regering te kennen gegeven verlangen. Het kon dus niet anders dan teleurstelling verwekken, toen het bleek, dat de Regering bijkans nergens de noodzakelijkheid daarvan heeft ingezien, en zelfs door eene veranderde inrigting, namelijk het weglaten van de rubriek: *Algemeene beschouwingen over het onderwijs aan de Hoogescholen*, zich eene zeer geschikte gelegenheid heeft benomen, om over die belangrijke afdeeling van het onderwijs bepaald hare eigene zienswijze te doen kennen.

Bij de schaarschheid aan mededeelingen van eigen inzigt der Regering heeft de Commissie in dit Verslag dan ook niet veel meer kunnen zien dan in vorige, namelijk eene verzameling uit de berigten aan de Regering gedaan door de besturen der verschillende inrigtingen van onderwijs of de personen belast met het toezigt daarover. Zonder nu in het minst te willen betwisten het nut van die mededeelingen, kan, naar het oordeel der Commissie, aan de opgaven door de besturen of met toezigt belaste personen zelven gedaan, niet altijd zeer groote waarde worden toegekend. Die opgaven zijn dikwerf herhaling van vroeger ook reeds behandelde zaken in andere bewoordingen, en zijn niet altijd vrij gebleven van eenzijdigheid, zoodat men daardoor zelden tot een grondig en juist oordeel zal kunnen geraken, of de gebreken dier inrigtingen en van het onderwijs leeren kennen.

Wanneer de Regering zou knnnen goedvinden om het jaarlijksch verslag meer uitsluitend als statistiek van 't onderwijs in te rigten, dan zou dit welligt veel vollediger kunnen worden dan tot nu toe. Eene reeks dier jaarlijksche verslagen, gepaard aan de mededeelingen harer organen, zou de Regering dan in staat kunnen stellen om, over tijdvakken van drie of vier jaren, een beredeneerd verslag te doen omtrent den toestand van het onderwijs, en daarbij een eigen oordeel, gegrond op eigen onderzoek, uit te spreken, en aan te geven de wijzigingen en verbeteringen waarvoor het bestaande vatbaar is. Dan zou zulk een verslag inderdaad kunnen leveren bouwstoffen van wetgeving. Maar dan moeten de organen der Regering daartoe ook meer geschikt zijn.

Ofschoon in zulk eene betrekking tot de verschillende inrigtingen van onderwijs geplaatst, dat niets voor hun onderzoekenden blik verborgen kan blijven, zou hun gezigtskring eene geheele afdeeling van het onderwijs behooren te omvatten en zouden zij op een zelfstandig standpunt moeten staan, zoodat hun verslag onbevooroordeeld en onpartijdig kan zijn.

Hoogescholen.

Nu een wetsontwerp tot regeling van het hooger onderwijs spoedig te verwachten is, zou het niet onbelangrijk zijn geweest te weten, welke meening de Regering is toegedaan omtrent het gebruik der Latijnsche taal bij de lessen aan de hoogescholen. Want blijkens hetgeen daarover bij de verschillende faculteiten is opgegeven, heerscht hier geen overeenstemming. De voorschriften daaromtrent schijnen hier wel, elders niet te worden nageleefd. Aan de eene Hoogeschool (te Leijden) wordt het strafregt, staats- en volkeren-regt in het Latijn behandeld; aan eene andere (te Utrecht) in de Nederlandsche taal, terwijl zulks aan eene derde (te Groningen) het eene jaar in de Latijnsche, het andere in de Nederlandsche taal geschiedt, naar mate de algemeene beginselen of het hier te lande geldende regt worde onderwezen. Bij zoo groot verschil had men mogen verwachten een oordeel der Regering over de noodzakelijkheid van het gebruik der Latijnsche taal bij de onderscheidene lessen en over de doelmatigheid der des betreffende bestaande voorschriften. Immers de Regering zou kunnen deelen in het gevoelen van de godgeleerde faculteit te Leijden, dat volgens den tegenwoordigen stand van sommige wetenschappen, vooral door eene menigte nieuwe denkbeelden, waarvoor de Latijnsche taal geene woorden heeft, de lessen over die wetenschappen niet dan ten koste der duidelijkheid en tot schade van het onderwijs in het Latijn zouden kunnen gehouden worden. De Regering zou van oordeel kunnen zijn dat zelfs de beoefening van het Romeinsche regt veel vooruitgegaan is en gewonnen heeft sedert dat het, voornamelijk in Duitschland, in levende talen wordt behandeld, en dat de maatschappelijke toestand thans, bij wetenschappelijke beschaving, de kennis vordert van veel meer levende talen dan vroeger, zoodat men minder uitsluitend zich bij het grondig leeren van eene doode taal kan bepalen. Dit laatste schijnt bevestigd te worden door de ondervinding, blijkens de klagt van een der hoogleeraaren bij de faculteit der bespiegelende wijsbegeerte en letteren te te Groningen, dat zeer vele studenten het Latijn niet meer genoegzaam verstaan om met vrucht lijne lessen in die taal te volgen. Waren soortgelijke overwegingen bij de Regering opgekomen en van eenigen invloed geweest, dan had men mogen verwachten, dat zij de reden zou hebben opgegeven, waarom de bestaande voorschriften niet zijn gewijzigd, of, ware de Regering van een tegenovergesteld gevoelen geweest, waarom daaraan de hand niet is gehouden. Meent de Regering op den drempel eener nieuwe wetgeving omtrent het onderwijs, het bestaande niet vooraf gedeeltelijk te moeten hervormen, waarvan uwe Commissie al de bezwaren beseft, dan zou naar hare meening, om althans het bestaande verschil in het aangehaalde geval weg te nemen, de Regering, nu zij reeds enkele veranderingen, in den loop der zaken ingesteld, heeft laten geschieden, ook, waar noodig, de aandacht op meerder wijzigingen hebben kunnen vestigen. Ingevolge een wensch door eene vorige commissie te kennen gegeven, is het gevoelen van al de faculteiten der onderscheidene hoogescholen medegedeeld over het nut van het uitschrijven van prijsvragen. Dat gevoelen was bijkans bij alle eenstemmig en gunstig.

Vooral nu voor het doctoraat in de regten het schrijven eener dissertatie niet gevorderd wordt, vinden de faculteiten in de regtsgeleerdheid te Utrecht en Groningen het beantwoorden van prijsvragen nog meer aan te bevelen; eerstgenoemde ook, omdat de Regering zoo doende, in de gelegenheid wordt gesteld reeds vroeg de oogen te vestigen op de meer uitstekende jongelieden. Ofschoon de faculteiten der godgeleerdheid eenparig het uitschrijven van prijsvragen goedkeuren, vreest die van de hoogeschool te Utrecht van eene uitbreiding schadelijke gevolgen voor de studiën en *acht hetgeen tegenwoordig plaats heeft voldoende.* In dit gevoelen schijnt die faculteit aan de hoogeschool te Groningen niet te deelen, want, naar haar oordeel, zouden de studenten zich wel gedurende de eerste jaren hunner studie van het beantwoorden van prijsvragen dienen te onthouden, maar *de uitschrijving zou telken jare aan iedere akademie moeten plaats hebben.* Werd in een vroeger verslag de meening te kennen gegeven, dat er te geringe belangstelling in de mathematische studiën zou zijn, voornamelijk aan de hoogeschool te Groningen, thans schijnt het dat hiervoor geen reden meer bestaat. De wis- en natuurkundige faculteit te Groningen verklaart, dat, hetgeen eene vorige Commissie had gemeend hieromtrent te moeten afleiden uit de gedane mededeelingen, eene min juiste opvatting is. Integendeel wordt thans door die faculteit de belangstelling geprezen, waarmede de wiskunde beoefend wordt. Ook over de vorderingen in de mathematische studiën aan de voorbereidende scholen schijnt men meer voldaan dan vroeger; althans de wis- en natuurkundige faculteit te Utrecht spreekt hierover een gunstig oordeel uit. Met een enkel woord moet de Commissie hier nog terugkomen op het besluit van 4 Augustus 1853. En wel alleen omdat zij vermeent de aandacht te moeten vestigen hierop, dat het uit de opmerkingen der verschillende faculteiten schijnt te blijken, dat men vrij algemeen oordeelt, dat het examen om toegelaten te worden als student, althans zoo als het nu is ingerigt, weinig invloed uitoefent op het gehalte der studerende jongelingschap. Door enkele faculteiten wordt de wensch uitgedrukt naar eenparigheid in het afnemen van dat examen aan de verschillende hoogescholen. De berigten omtrent het gedrag der studenten luiden over het algemeen gunstig. Dit te vernemen was der Commissie aangenaam, omdat hierdoor wordt weêrsproken hetgeen daaromtrent wel minder gunstigs is verzekerd.

Latijnsche scholen en gymnasiën.

Bij het vermeerderen van het getal leerlingen aan deze inrigtingen in het algemeen, is het in 't oog vallend, dat dit getal in Noordbrabant aanzienlijk (met 19) is verminderd. Hiervan is geen oorzaak opgegeven: het zou belangrijk kunnen zijn die te vernemen. Over het algemeen zijn ten aanzien van den toestand en het onderwijs op de Latijnsche scholen de berigten gunstig. Maar de beide scholen in de provincie Groningen, te Veendam en Appingadam, bleven kwijnen; de eerste telde slechts twee, en de andere drie leerlingen. De scholen te Stavoren en te Bolsward werden door geen enkele leerling bezocht. Waaraan dit verval is toe te schrijven wordt niet vermeld.

„De regering,„ zoo luidt het verslag, „is evenwel steeds bedacht op *de opheffing* van dergelijke scholen, voor zooverre dit van haar afhangt, en zal welligt bij het eerstvolgend verslag kunnen melden, dat hare pogingen niet geheel vruchteloos zijn gebleven.„ Indien de vermoedelijke oorzaak van het verval dier scholen ware opgegeven geworden, zou men welligt hebben kunnen nagaan waarom de Regering *de opheffing* noodig oordeelt. Indien toch, zoo als uit een vorig verslag schijnt te blijken, de verandering van Latijnsche scholen in gymnasien goede vruchten heeft gedragen en een vollediger onderwijs ten gevolge heeft gehad (welligt de oorzaak dier goede vruchten) zou ook bij deze scholen, wanneer de oorzaak van het verval in den aard van het onderwijs ware gelegen, verandering, uitbreiding van het onderwijs misschien nuttig kunnen zijn en de inrigtingen behouden kunnen blijven.

Onderwijs bij het leger.

Ook hier heeft de Regering aan het verlangen naar meer uitvoerigheid voldaan, door bij deze berigten nog eene afdeeling te voegen over de scholen bij de corpsen. Ten gevolge der oprigting van het instructie-bataillon waren de bataillonsscholen bij de corpsen infanterie opgeheven; maar is echter gelegenheid gegeven aan de

onder-officieren, korporaals en verdere militairen, om bij die corpsen voortdurend onderwijs te erlangen, namelijk door de oprigting van zoogenaamde huishoudelijke scholen. Het toezigt over deze scholen is opgedragen aan den luitenant-adjudant en het onderwijs wordt gegeven door onder-officieren en korporaals, daarvoor geschikt. Dit onderwijs heeft ook ten doel om hen, die zulks begeeren, in het lezen, rekenen en schrijven te bekwamen. Op de verschillende scholen der infanterie is het aantal leerlingen geweest 2106 en daaronder 133, die noch lezen noch schrijven konden. Deze inrigting vergoedt voor de militairen, die er belang in stellen om het gedurende hun jeugd verzuimde in te halen, althans eenigermate hetgeen aan eenen anderen kant de militaire dienst aan de jongelieden ontneemt van de gelegenheid om zich in hun bedrijf te bekwamen.

Koninklijke academie voor de zee- en landmagt.

Zoowel bij de zee- als landmagt bleef, bij het intreden van het studie-jaar 1854/55, een groot aantal plaatsen onvervuld. De Regering betreurt het, dat voortdurend eene zoo ongunstige verhouding blijft bestaan tusschen het aantal adspiranten en de weinigen die goedgekeurd worden. „Men zou daaruit moeten „besluiten — zegt het verslag — dat het onderwijs op „vele voorbereidingsscholen te dezen opzigte nog veel „te wenschen overlaat.„ Wanneer in het verslag ware opgegeven geworden *in welke vakken* die geringe kennis voornamelijk is gebleken, dan zou deze openbaarheid goede vruchten hebben kunnen dragen en de besturen dier voorbereidingsscholen in de gelegenheid zijn geweest hierin te voorzien.

Koninklijke Akademie te Delft.

Werd in de berigten van de Koninklijke academie voor de zee- en landmagt niets vermeld omtrent het gedrag der kweekelingen over 't algemeen, van het gedrag en de vlijt der kweekelingen aan de Koninklijke academie te Delft wordt een gunstig getuigenis gegeven. Vertrouwende op de onpartijdigheid van dit berigt, is het te meer verblijdend, omdat hierover wel eens openlijk klagten zijn geuit, en zelfs op grond daarvan aangedrongen is op eene hervorming dezer academie.

Inrigting voor onderwijs, koophandel en nijverheid te Amsterdam.

De Commissie verheugt zich in den vooruitgang, welke bij deze inrigting wordt opgemerkt. Daar er niet is berigt of deze school eenige ondersteuning geniet van de stedelijke regering, meent de Commissie te mogen verwachten, dat, wanneer ondersteuning noodig mogt worden, de regering van Amsterdam niet zal verzuimen, zich eene zoo nuttige inrigting aan te trekken, waartoe van verschillende zijden met belangloozen ijver door ingezetenen wordt bijgedragen.

Scholen voor de zeevaart.

De scholen voor de zeevaart te Amsterdam, op Ameland, te Harlingen en te Groningen blijven voortdurend aan hare bestemming beantwoorden en verkeeren in een gunstigen staat.

Lager onderwijs.

Ofschoon over het algemeen de staat van het onderwijs in de verschillende provincien volgens het verslag niet veel verandering heeft ondergaan, mag die toch gunstig worden genoemd. Het getal kinderen echter, op de openbare en bijzondere scholen gaande, dat in den regel jaarlijks toeneemt, een natuurlijk gevolg van het jaarlijks vermeerderen der scholen, bedroeg in 1853, niettegenstaande er 48 nieuwe scholen werden opgerigt, vergeleken bij het vorige jaar, 5502 minder. Neemt men de openbare scholen alleen, dan is die vermindering nog veel aanzienlijker. Zoo luidt het verslag. Als voornaamste oorzaak hiervan wordt opgegeven, dat door den stijgenden prijs der levensmiddelen vele ouders verhinderd werden het schoolgeld hunner kinderen te voldoen en dezen dus van de school wegblijven.

De Commissie betreurt zeer dit verschijnsel, waardoor de gevolgen van de duurte der levensmiddelen van nog ernstigen aard worden en zich langer zullen doen gevoelen. De vraag ontstond, of dit ook in verband kon staan met de bepaling der armenwet, waardoor de burgerlijke besturen worden beperkt in het verleenen van onderstand, zoodat welligt voor zeer weinigen der in dit geval verkeerende kinderen, en veel minder dan vroeger, het schoolgeld uit de kas der gemeenten kan worden betaald?

Het is opmerkelijk hoe dit verslag ook weder aantoont het ontoereikende der bezoldiging van de onderwijzers over 't algemeen. Zij wordt in Noord-Braband *al te sober*, *soms niet voor broodsgebrek beveiligend* genoemd. De onderwijzers konden niet dan *met inspanning hun dagelijksch brood winnen.* In Gelderland bedraagt zij op vele plaatsen *niet meer dan de verdiensten van een geringen dagloonet.* In Noord-Holland is het inkomen van zeer vele onderwijzers *zeer sober* en *dikwijls niet toereikend voor de behoeften.* In de overige provincien worden dezelfde klagten aangeheven. De Regering kent het volstrekt onvoldoende der bezoldigingen van de onderwijzers; het bevreemdt dus te meer dat zij in het ontwerp van wet op 't lager en middelbaar onderwijs voor de toekomst geen waarborgen hiertegen heeft gesteld. Ook over de gevolgen van het gemis van pensioenfondsen wordt geklaagd. Zoo wordt o. a. omtrent Overijssel gemeld, dat de uitzondering op den over het algemeen gunstigen toestand van het onderwijs aldaar grootendeels zijn toe te schrijven aan de moeijelijkheid om *oude, ongeschikte* onderwijzers op eene behoorlijke wijze te verwijderen. Elders wordt het onderwijs verbeterd door aan *oude* en *minder bruikbare* onderwijzers door het aanstellen van bekwame ondermeesters eene doelmatige hulp te verschaffen.

Het is der Commissie voorgekomen dat het gemis of de ontoereikendheid van een pensioenfonds niet mogt weêrhouden om oude, ongeschikte, minder bruikbare onderwijzers te verwijderen. Immers dezen moeten, althans volgens de tegenwoordige gemeentewet, als gemeentelijke ambtenaren worden beschouwd, weshalve de gemeentelijke besturen de magt bezitten om ze te ontslaan. Men mag redelijkerwijze van die besturen hopen, dat zij in dit geval, bij daartoe ontstane behoefte, zooveel mogelijk hierin zullen te gemoet komen.

Bijzondere scholen.

Het schooltoezigt schijnt over 't algemeen het meest het oog te houden op de openbare scholen, minder op de middelbare en de bijzondere.

Het onderwijs op de zoogenaamde Fransche scholen is dikwerf in handen van dezulken, die er enkel hun voordeel mede beoogen. Hier is toezigt dus te meer noodzakelijk. De mededeelingen, die in het verslag gedaan worden omtrent zoodanige inrigtingen, zijn hoogstwaarschijnlijk meestal aan hunne besturen of opzigters ontleend. Zij kunnen dan, uit den aard der zaak, niet immer den toets der onpartijdigheid doorstaan.

De berigten omtrent deze inrigtingen zijn dan ook ver van volledig, en de Regering zegt, dat er maatregelen genomen zijn om voortaan op het punt van toezigt, zoo ten aanzien van openbare als bijzondere scholen, volledige inlichtingen te verkrijgen. Welke die maatregelen zijn, wordt niet medegedeeld.

Vorming van onderwijzers en onderwijzeressen.

De vorming van onderwijzers geschiedt op bijzondere scholen, waarvan enkele gesubsidieerd worden door het Rijk en de provinciën, en op 's Rijks kweekschool te Haarlem.

Ook de onderwijzers-gezelschappen dragen daartoe het hunne bij en sommige provinciën geven bewijzen van groote belangstelling in die zaak.

Dit alles echter blijkt niet voldoende om de kwijning te keeren van enkele dier inrigtingen. Altijd blijft er ook nog groote behoefte bestaan aan opleiding van onderwijzers, en op dit punt vooral had de Commissie verlangd de zienswijze der Regering te leeren kennen, om te weten, of zij oordeelt niet meer te kunnen doen om in het gebrek aan kweekscholen te gemoet te komen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De laatste depêches van generaal Pelissier, gister in den *Moniteur* voorkomende en loopende tot den 26 des avonds, melden niets nieuws; maar zij hebben het uitmuntend gevolg, dat zij het publiek op de hoogte van den staat van zaken houden en het alzoo onttrekken aan den invloed van valsche geruchten.

Uit Londen wordt gemeld, dat er eene depêche van lord Raglan ontvangen is meldende, dat de naderingswerken worden voortgezet en dat batterijen worden opgerigt. Het fort van de begraafplaats blijft in handen der geallieerden. Het vuur der Russen was zwak.

Lord Panmure heeft in het huis der gemeenten medegedeeld, dat de militairen in de Krim of hunne betrekkingen dubbele soldij zullen ontvangen. De heer Cunning is benoemd tot gouverneur generaal van Indie ter vervanging van lord Dulhousie.

Prins Gortschakoff meldt van den 29sten Junij: De vijand heeft de kanonnade niet hervat en vuurt slechts zelden.

Het korps dat de Tchernaya was overgetrokken is naar den linkeroever teruggekeerd. Er heerschte op de vloot der geallieerden eenige beweging.

Volgens te Dantzig ontvangen berigt van de Engelsche vloot dd. 25 dezer, heeft zij 47 der bij Kroonstad onder het vaarwater verborgen helsche machines opgeligt en verwijderd.

De vesting Sweaborg is beschoten geworden, waardoor eenige magazijnen in brand geraakt zijn. Bij Narva zijn eenige kanonnen gedemonteerd.

De depêche, den 20 Mei door graaf Buol aan den heer Hubner, minister van Oostenrijk te Parijs, gerigt, had wel al het gewigt, dat wij daaraan toeschreven. Zij wijst met eene merkwaardige helderheid van voorstelling aan, waarin de oneenigheid bestond, welke zich tusschen de Westersche mogendheden en het kabinet van Weenen geopenbaard heeft ten aanzien der regeling van het derde waarborgspunt.

De aanwijzing van die oneenigheid moest wel te Londen en te Parijs opzien baren, vermeerderd door de verklaring, dat Oostenrijk van den loop der onderhandelingen zal afwachten den dag wanneer het zijn werk zou kunnen hervatten.

Een der correspondenten van de *Indépendance Belge* treedt deswege in bijzonderheden. Het is, aldus wordt door hem opgemerkt, de afbreking van goede en vriendschappelijke betrekkingen tusschen Oostenrijk en de Westersche mogendheden; maar aan den anderen kant moet men ook bekennen dat het ook niet datgeen is waartoe het tractaat van 2 Dec. moest leiden.

De vermindering van het Oostenrijksch leger zal wel op zulk een uitgebreide schaal plaats hebben als men in het begin had voorspeld.

In weêrwil van den twijfel, voortvloeijende uit het gemis van elke officiële mededeeling deswege, moet die vermindering wel degelijk betrekking hebben op een gedeelte der actieve dienst.

De Keizer heeft in een te Lemberg uitgevaardigd ... zijn genoegen te kennen gegeven, dat hij de reserves, welke opgeroepen waren, weder naar hunne haardsteden kon terugzenden, ten einde het op voet van oorlog brengen van het ... en 4e legerkorps te completeren, onder bijvoeging, ... in geval eene nieuwe reductie mogelijk mogt worden, ... Keizer zich haasten zal om daartoe dan bevel te geven.

Men weet, overigens, dat dit geen op zich zelf staand feit in Duitschland is. De meeste regeringen, welke belangrijke uitgaven gedaan hadden, deden dit met het oog op ... eventuele mobiel-verklaring der bonds-contingenten, ... dat er weinig overblijft van het zooveel besproken besluit van den rijksdag nopens de *Kriegsbereitschaft.*

Mogt dit nu zoo al in Duitschland zijn, geheel anders is het in Frankrijk en Engeland. Daar wordt de zending van nieuwe versterkingen naar het leger in het Oosten voorbereid. Engeland zal bovenmenschelijke pogingen aanwenden tot aanvulling der ledigstaande plaatsen door de laatste veldslagen in de rangen van zijn leger ontstaan en er het effectief van te verdubben. Eene correspondentie uit Marseille meldt terzelfder tijd, dat in die havens bevelen zijn ontvangen om gereed te zijn tot inscheeping van ... supplementair korps van 50,000 man.

In eene telegrafische depêche uit Londen dd. 29 Ju... werdt gemeld:

In de zitting van het Lagerhuis heeft men de zekerheid gekregen, dat lord Palmerston zijn ontslag niet heeft ingediend, zoo als het gerucht geloopen heeft.

De edele lord, die ziek geweest is, is hersteld.

Bij de discussien heeft de regering verklaard, dat ... tenrijk zijn leger niet verminderd, maar alleen de re... met verlof naar huis gezonden heeft, en dat deze binnen 14 dagen weer onder de wapenen kan opkomen.

De verliezen in het Engelsch leger in de Krim wo... geregeld aangevuld door de zendingen van nieuwe troepen.

De Koning van Portugal en zijn broeder de hertog van Oporto, die Frankrijk verlatende zich onmiddellijk naar Genua zouden begeven, zijn van voornemen veranderd uithoofde der cholera welke in die haven woedt. De ... luchtige reizigers zijn, naar men verzekert, naar Rome ... trokken, waar ook uit Spanje verwacht worden de he... en de hertogin de Montpensier.

Een der correspondenten van de *Indépendance* ... hangt een jammerlijk tafereel op van den toestand ... Romeinsche Staten, waaraan de ongelukkige bevolking ... overgeleverd, te gelijk aan cholera, ellende en plundering. De bandieten, die thans door niets meer verhinderd wo... dringen tot in den boezem der steden, waar zij onge... roof pleegen.

Het geschil tusschen het hof van Rome en den N... taanschen gouverneur is nog niet vereffend.

Indien men geloof kan hechten aan eene verklaring ... de *Gazette de Savoie*, is het wat de *Armonia* ... van zegge, niet juist dat geen een priester deel zou he... willen uitmaken van den raad van administratie der ... kist van den pausselijken staat. Ziet hier wat daarvan ... sedert dat de heer Ravina, een der algemeene vicar... van het aartsbisdom van Turin, den priesters, die ... betrekking zouden aanvaarden, met schorsing *a di...* bedreigd had, hebben de geestelijken, die zich aanvan... genegen betoonden om de inzigten der regering bev... lijk te zijn, niet meer dezelfde bedoelingen aan d... gelegd.

Spanje is het land van onverwachte gebeurtenissen ... is daar in de staatkunde onmogelijk van een dag tot ... anderen te weten, waaraan men zich te houden ... Gister meldde een telegraphische depeche van den ... dat de regering vast besloten scheen te zijn om van ... aanneming door de cortes van het finantiëel plan van ... heer Bruil eene kabinetsquaestie te maken; thans meldt ... andere depêche uit Madrid van den 29, dat het stellig ... dat het ministerie van deze zaak geen kabinets-qu... zal maken. Men moet dus hieruit afleiden, dat de ... Bruil even als de heer Madoz en zoovele andere zich ... pligt zal zien, zijne portefeuille neder te leggen om aan ... gelukkiger staatsman, zoo hij gevonden wordt, de ... over te laten, om de finantiën van zijn land te herstel...

Dezelfde depêche spreekt van een plan, dat in ... val door de vrienden van het ministerie zou worden ... geboden, bestaande in eene nieuwe leening van ... millioen realen, om het deficit te dekken. Wat ons ... twijfelen wij zeer aan het welgelukken dier proefneming ... men weet onder welke voorwaarden de Spaansche le... gen aangegaan worden, zoo zulks al gebeurd.

DUITSCHE POST.

De *Ost Deutsche Post* meent uit zekere bron te weten dat de heer Prokesch Osten binnen kort van zijn post van president van den Duitschen rijksdag in Frankfort zal teruggekeeren.

— Een brief uit Weenen van 23 Junij aan de *Köln. Zeit.* gerigt, meldt, dat de oude Oostenrijksche Minister, baron Leykam, in dezelfde hoedanigheid benoemd is bij het hof van Sardinie.

Het tijdstip van zijn vertrek zal later bepaald worden.

— De heer Prokesch Osten werd den 28 te Frankfort verwacht. De heer Rechberg Rothenboemen zou Frankfort eenige dagen later verlaten en naar Weenen terugkeeren.

— De *Köln. Zeit.* meldt, dat de Engelsche consul in die stad, de heer Curtius, met kracht geprotesteerd heeft tegen het artikel der *Preuss. Corr.*, ter zake van de inlijvingen, welke voor het Engelsche vreemden-legioen zouden plaats hebben.

FRANSCHE POST.

De Keizer heeft den 27 dezer eene voorstelling in de opera bijgewoond; eene dame zijner familie bezette de plaats, welke gewoonlijk voor de keizerin gereserveerd is; men verzekerde, dat zij was prinses Maria van Baden, echtgenoot van den heer Hamilton, sedert twee dagen te Parijs.

— Prins Jérôme heeft beloofd. den eersten steen te zullen leggen van het nieuwe stadhuis te Havre.

— Den 28 dezer had in de academie de receptie van den heer Sacy plaats.

— Bij een keizerlijk decreet van 23 Junij wordt volmagt verleend tot oprigting eener spoorweg-maatschappij van Montluçon naar Moulin.

— Men zegt, dat de Senaat slechts twee zittingen zal houden.

De keizer heeft eergister, vergezeld van den heer Ney, de tentoonstelling bezocht.

— De nieuwe gouden stukken zijn thans uitgegeven. Aan de eene zijde staat de beeldtenis van den Keizer, omgeven van een laauwerkrans, en aan de andere zijde het keizerlijk wapenschild, en de aanduiding der waarde van het geldstuk en de woorden: God bescherme Frankrijk.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

Heden ziet het licht het verslag van de commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp houdende vaststelling van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting (Marine) over den jare 1855. Dat verslag, *in vele opzigten zeer gewigtig*, luidt aldus:

1. De meeste leden die aan het onderzoek van deze begrootingswet in de afdeelingen der Kamer deel genomen hebben, stemden daarin overeen, dat een behoorlijk herstel van de marine, vooral ook in verband met de behoeften van onze overzeesche bezittingen, allezins noodzakelijk geacht moet worden, Vele leden hebben het zeer betreurd, dat onze zeemagt zoo verachterd is, en dat na de door den tegenwoordigen Minister, bij de ontwikkeling van een nieuw stelsel voor de Nederlandsche marine gegeven mededeeling, aan al hetgeen omtrent haar diep verval in de laatste tijden bekend geworden is, niet meer te twijfelen valt. Men was het ook daaromtrent eens, dat de uitgebreidheid der voorzieningen, welke tot verbetering van dien gezonken toestand noodig zullen worden bevonden, ondergeschikt behoort te zijn aan onze finantiele krachten; en men achtte het daarom wenschelijk, dat al hetgeen niet volstrekt noodzakelijk blijkt te zijn, vermeden wierd, en dat dus alle mogelijke bezuiningen, welke niet tot schade van de dienst leiden, daarbij steeds in acht genomen worden.

Immers terwijl men aan de eene zijde niet ongeneigd is te erkennen, dat er vroeger geene genoegzame fondsen zijn toegestaan geweest, om de marine voor een zoo beklagenswaardig verval te vrijwaren, en dat het dus niet wel mogelijk zou zijn haar zonder meer belangrijke uitgaven weder op te beuren, was men echter aan de andere zijde meer algemeen bevreesd, dat het door de Regering thans aangeprezen stelsel op den duur voor de geldmiddelen van den Staat al te kostbaar zal worden bevonden. Men heeft zich echter onthouden van dieper in deze en dergelijke beschouwingen te treden, omdat deze begrooting door den op 20 Junij jl. door den Minister in de andere Kamer bepaaldelijk uitgedrukte bestemming der gelden, thans geheel losgemaakt is van het stelsel, waarover men het niet wenschelijk oordeelde zich voor alsnog uit te laten, en waarvan men dus ook het onderzoek thans overbodig achtte. Men zou ook daarom gaarne van de Regering vernemen, of men hare tegenwoordige meening juist begrepen heeft, dat namelijk de thans aangevraagde gelden tot de bij het wets-ontwerp aangeduide bestemming bepaaldelijk aangewezen zijn, om in de dringendste behoeften van het oogenblik zooveel en zoo spoedig mogelijk te voorzien; en dat mitsdien deze voordragt, geheel afgescheiden van eenig stelsel, hoedanig ook moet worden beschouwd.

Men achtte het niet onverschillig daaromtrent zekerheid te erlangen, dewijl de Regering nog bij hare Memorie van Beantwoording op het Verslag der Tweede Kamer de wenschelijkheid heeft beaamd, dat « voor de grondtrekken eener organisatie der zeemagt zoodanige wettelijke bekrachtiging zoude geschieden, als de volledige ten-uitvoer legging van een aangenomen stelsel in een bepaald getal jaren zou kunnen verzekeren. » Tegen dat denkbeeld hebben de meeste leden zich ten stelligste verklaard, daar zij in het algemeen van oordeel waren, dat er geene sprake kon zijn van het bekrachtigen van eenig organiek gouvernementeel stelsel van administratie *door de wetgevende magt*, tot wier roeping dit geenszins kan geacht worden te behooren. Eenige weinige leden waren daarentegen van gevoelen, dat waar het noodig is, gelijk thans, maatregelen te beramen, wier uitvoering over eene gansche reeks van jaren moet worden uitgebreid, de Regering zich moet kunnen vergewissen, dat het stelsel, volgens 't welk zij te werk zal gaan, de goedkeuring der Vertegenwoordiging kan erlangen, zonder dat deze zich daarom verder behoeft te binden dan de aard van eene jaarlijks vast te stellen begrooting schijnt mede te brengen.

De slotsom van deze overwegingen is voor het meerendeel der leden deze geweest, dat wanneer zij de behoeften van dit jaar, zoo ter aanvulling van magazijnen als tot het afhouwen van schepen, in aanmerking nemen, en tevens dat voor het hooger cijfer van deze begrooting het benoodigde thans in de schatkist voorhanden is zij in de tegenwoordige voordragt kunnen berusten; doch dat dit niet anders geschiedt dan onder uitdrukkelijk voorbehoud, dat zij zich daardoor in genen deele verbonden achten om voor volgende jaren hetzelfde, veelmin eenig hooger bedrag van uitgaven voor de marine toe te staan. Zij wenschte derhalve voor de toekomst geenerlei verpligting op zich te laden en daaromtrent geheel vrij te blijven.

2. Met het oog op de zoo dringende noodzakelijkheid eener herziening van de wetten op de militie en schutterijen, welke ook van de zijde dezer Kamer zoo herhaaldelijk is betoogd geworden, hebben verscheidene leden thans de wenschelijkheid doen uitkomen dat de Regering, in verband met haar stelsel voor de marine, tot het besluit kome of er, naar aanleiding van art. 186 der Grondwet, al dan niet een gedeelte der militie in het vervolg voor de dienst ter zee zal moeten worden bestemd. De overweging van dit punt heeft aan deze leden nog meer de onmisbaarheid eener bepaalde regeling van de nationale militie doen blijken, opdat die gewigtige zaak, ook in het belang der marine, eindelijk worde uitgemaakt.

3. Vele leden zouden gaarne thans nog van de Reg. vernemen, hoeveel jaarlijks voor de dienst der marine in de kolonien is uitgegeven geworden; en daar het niet wel mogelijk zou zijn nu reeds te gelijker tijd ophelderingen te ontvangen omtrent hetgeen de Reg. berekent dat, volgens hare plannen, zoo voor de actieve dienst als voor aanbouw van schepen voor het vervolg in de kolonien zal worden besteed, heeft men den wensch uitgedrukt, dat bij de indiening der aanstaande begrooting aan de Vertegenwoordiging staten zullen worden medegedeeld, waaruit de buitengewone uitgaven, die men op dit stuk in de kolonien te gemoet ziet, duidelijk zullen blijken.

4. Ter gelegenheid van de algemeene beschouwingen over dit wetsontwerp is ook nog in éene afdeeling de vraag gerezen, of wanneer de Minister zich gehouden mogt rekenen, al hetgeen hij aan materialen volgens deze begrooting noodig heeft, binnen het nu aanstaande tweede halfjaar 1855 aan te koopen, dan, bij de tegenwoordige schaarschte de voorwerpen, de prijs niet welligt veel te hoog zoude loopen

Deze bedenkingen aan de Regering medegedeeld zijnde geworden, zoo is van dezelve daarop ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

1. Het herhaaldelijk te kennen gegeven verlangen naar het aannemen van een vast beginsel voor het herstellen van het algemeen erkend verval der zeemagt van den Staat, heeft de Regering, het wenschelijke daarvan beamende, genoopt de voorgestelde begrooting van hoofdstuk VIII te doen verzeld gaan van een stelsel, hetwelk zij meende dat bij het doel, dat men zich had voorgesteld, kon gevolgd worden.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft, het onmogelijke aanvoerende om in korten tijd tot een voldoend oordeel over dat aangeboden stelsel te geraken, zich een nader onderzoek voorbehouden en haren wensch te kennen gegeven, dat de tegenwoordige begrooting er van wierd losgemaakt. Daarmede heeft de Regering zich vereenigd en aangetoond dat de aangevraagde gelden alle bestemd waren voor bepaaldelijk omschreven werkzaamheden, en uiteengezet vermelde aanschaffing van hoogstbenoodigde voorwerpen, ten einde inmiddels in de dringendste behoefte zooveel en zoo spoedig mogelijk te voorzien.

De Regering antwoordt dan ook nu op het door de Eerste Kamer geuite verlangen, dat hare tegenwoordige meening juist is begrepen, dat namelijk de thans aangevraagde gelden tot de bij het wetsontwerp aangeduide bestemming bepaaldelijk aangewezen zijn om in de dringendste behoeften van het oogenblik zooveel en zoo spoedig mogelijk te voorzien, en dat mitsdien deze voordragt geheel afgescheiden van eenig stelsel, hoedanig ook, kan worden beschouwd, weshalve de Eerste Kamer, gelijk het haar wensch is, geacht wordt voor de toekomst geenerlei verpligting op zich te laden maar daaromtrent geheel vrij te blijven.

2. Eene herziening van de wetten op de militie is bereids bij de Regering behandeld geworden, doch heeft het onlangs opgetreden hoofd van het Departement van Marine daarvan nog geene kennis kunnen nemen. Zoodra deze met de andere betrokkene departementen daarover in overleg zal kunnen treden, zal niet worden nagelaten die herziening in verband te brengen met een stelsel voor de Marine en daarbij op art. 186 der Grondwet worden gelet.

3. Bij de begrooting voor 1854 is de hier verlangde opgave van 1841 tot en met 1851, en bij die ten vorige jare voor 1855 aangebodene die over 1852 overgelegd, naar welke de Regering kortheidshalve meent te mogen verwijzen. Het geheel bedrag der kosten voor elk afgeloopen jaar wordt steeds eerst laat bekend, door de afgelegenheid van sommige stations en de verschillende soorten van uitgaven voor de zeemagt.

De tijd voor de indiening der aanstaande begrooting is reeds zeer nabij; de vermeerdering van uitgaven, welke eene andere regeling der dienst van de zeemagt in de kolonien kan ten gevolge hebben, zal op haar nog geenen invloed hebben, dewijl wanneer eenig te volgen stelsel uitbreiding der middelen voor reparatie der schepen aldaar medebrengt, die uitbreiding nog moet worden voorbereid, en in elk geval uit den aard der zaak slechts van lieverlede en na onderling overleg der beide betrokkene departementen kan plaats hebben.

Wanneer men tot eene aanbouwing der kleinere oorlogsbodems aldaar mogt overgaan, zal dat toch eerst na verloop van jaren kunnen en ook behoeven te geschieden; de vermeerdering der kosten van aanbouw in Oost-Indie zal echter steeds met eene vermindering der kosten voor dat gedeelte van den aanbouw in het moederland gepaard gaan.

4. De Regering gelooft niet dat het besteden der aangevraagde middelen tot buitengewone stijging der prijzen aanleiding zal geven; een gedeelte van den aanbouw of aankoop geschiedt bij particulieren, waar jaarlijks voor millioenen verwerkt wordt.

De verscheidenheid der artikelen veroorzaakt almede, dat de invloed daarvan niet op eene enkele markt nederkomt; het grootste gedeelte bestaat uit zeer verschillende materialen, waarvan weder een gedeelte buiten 's lands moet worden aangeschaft.

Maar al mogt het ook op het een of ander artikel eenigen invloed hebben, dan komt het toch nog beter voor zich die tot een voorraad om ten minste eenige scheepsmagt in tijd van nood in dienst te kunnen stellen, aan te koopen terwijl zij nog verkrijgbaar zijn, dan daarmede lang te wachten en misschien ze niet meer te kunnen bekomen; dit laatste betreft vooral het artillerie-materieel.

Blijkens het Verslag der Commissie van Rapporteurs voor het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen der wet van den 12den April 1850 (*Staatsblad* nº. 15), houdende vaststelling van het briefport en regeling van de aangelegenheden der Brievenposterij, is in twee afdeelingen der Kamer vrij algemeen de wensch geuit, dat wanneer die wet aan eene nadere herziening zal behooren te worden onderworpen, alsdan door de Reg. liever een geheel nieuwe wet worde ingediend, hetgeen zoowel in het belang der administratie, als inzonderheid van het publiek veel meer verkieslijk zoude zijn.

De bepalingen van het tegenwoordig ontwerp van wet hebben geene overwegende bedenkingen ontmoet. Vele leden hebben desniettemin de opmerking niet teruggehouden, dat zij deze herziening liever dienstbaar zouden hebben zien maken aan de invoering van een enig en gelijk briefport in alle deelen van het Rijk.

Verscheidene leden achten evenwel zoodanig eenparig briefport geenszins boven alle bedenking verheven; terwijl anderen de tegenwoordige regeling dier zaak, zoo als zij thans is voorgedragen, volkomen goedkeurden. In éene afdeeling had men daarentegen liever gezien, dat het port van 15 cents vooreerst behouden ware geweest en dat de aanzienlijke bate, welke de Regering berekent, dat door de vermindering van het briefport in de eerste jaren aan de schatkist zal ontvallen, ware aangewend geworden tot verbetering van de brievenposterij ten platten lande, die nog zooveel te wenschen overlaat; zij meenden daarom ook thans aan de Regering te mogen aanbevelen om voor de belangen van het platteland in dit opzigt voortaan zooveel mogelijk zorg te dragen.

Blijkens de verslagen der Commissien van Rapporteurs voor het wetsontwerp tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van eenen rijweg in de gemeente Veendam (provincie Groningen), en voor dat tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Kampen, zijn bij het onderzoek in de afdeelingen geene bedenkingen tegen die wetsontwerpen gerezen.

's Gravenhage, 30 Junij.

Z. M. heeft aan mr. G. B. Nauta, gewezen president der arrondissement-regtbank te Heerenveen, een pensioen verleend ten bedrage van *f* 1200 's jaars, en aan Reinier Kamerling, gewezen geregtsdienaar te Nieuwe Tonge, een pensioen ten bedrage van *f* 264 's jaars.

Z. M. heeft benoemd: tot kantonregter te Alphen, mr. P. G. ten Zeldam Ganswijk, thans kantonregter te 's Gravendeel; en tot griffier bij het kantongeregt te Venlo, L. Linssen, candidaat-notaris aldaar.

Z. M. heeft aan mr. H. van Marle, op verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Groningen.

Z. M. heeft aan den heer J. C. Lijnslager, op verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger en entreposeur der in- en uitgaande regten en accijnsen en ontvanger der belasting op de gouden en zilveren werken te 's Hertogenbosch, behoudens aanspraak op pensioen.

---

*Het vertrek van Z. M. den Koning met HD. militair huis uit de residentie naar het Loo blijft op morgen bepaald, Z. M. zal, zoo men verneemt, voor de eerste maal gebruik maken van de spoorweglinie van Gouda op Utrecht.

* Z. M. heeft heden middag de oefeningen der heeren officieren bijgewoond, die proeven met de miné-geweren nemen.

* Z. M. heeft aan den heer Kramers, directeur van het Instituut te Noordheij, tot aandenken, ten geschenke gezonden, het portret ten voeten uit, van Z. K. H. den prins van Oranje, vervaardigd door den kunstschilder N. Pieneman.

* Naar men verneemt, worden HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik aanstaanden Dingsdag van Soestdijk in deze residentie terug verwacht.

* Gisteren middag heeft er ten hove groot diner in gala ter eere van den Pruissischen generaal, den vrijheer von Sohlichten, plaats gehad, dat ook door Z. D. H. den hertog van Saxen Weimar Eisenach en door hoofdofficieren van het regement dragonders werd bijgewoond. De generaal en zijn adjudant werden door 's Konings adjudant den heer van Heemskerk, met eene koninklijke hofkoets, uit het hotel *de Bellevue* tot dat einde afgehaald en werden na afloop van het diner derwaarts terug geleid. De generaal is overbrenger van de benoeming van Z. M. den Koning tot kolonel en kommandant van het elfde regement Pruissische huzaren.

* H. M. de Koningin zal morgen op het Paviljoen te Scheveningen het diner gebruiken, waarop zijn genoodigd de Pruissische generaal Sohlichten en zijn adjudant de vrijheer von Hymmen.

* Heden zal de generaal graaf van Heerdt, kommandant der eerste brigade kavallerie, adjudant van Z. M. den Koning in buitengewone dienst, zich uit deze residentie met eene zending naar Berlijn begeven.

* Dingsdag jl. is door de politie bij een aardappelenverkooper in de Breedstraat alhier, uit zijne woning gehaald een voorraad aardapelen, die van zoodanige slechte qualiteit waren, dat zij voor menschen niet meer waren te gebruiken. Zij werden naar den mesthoop vervoerd. Deze maatregel verwierf algemeene goedkeuring.

* De commissaris van politie te Zaandam berigt, dat op den 22 dezer, op het postbureau aldaar is overhandigd en gefrankeerd een met ouwels gesloten brief, waarvan het adres luidde: « à Monsieur P. J. de Cuijper, statuaire rue rouge à Anvers (Belgique) », bevattende 6 bankbiljetten (dagteekening onbekend) ieder van 25 gulden, dragende de nummers 11, 72, 119, 560, 640, 665; welke brief tot dusver niet bij den geadresseerde is ingekomen.

* De eerste comm. van politie te Haarlem heeft op den 26 dezer in handen van den officier van justitie gesteld een aldaar ontvangen valschen gulden, met de beeldtenis van Koning Willem II, voorzien van het jaartal 1848; zijnde van een blaauwen tint terwijl het randschrift flaauw te zien is.

* In den loop dezer maand is te Assen, zonder dat men weet van wien, ontvangen een 25 cents stuk, hetwelk vermoed werd valsch te zijn.

Het is door den officier van Justitie van het Munt-collegie opgezonden, dat op 19 dezer uitspraak heeft gedaan, dat genoemd geldstuk, voerende het jaartal 1848, een gewigt had verre beneden het wettig gewigt der 25 cents stukken; dat het bleek te bestaan uit tin, lood, koper, zink en spiesglas en derhalve is valsch. (*Pol. Bl.*)

Het *Staatsblad* no. 45 bevat een Besluit van 23 Junij jl., houdende vernietiging van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij aan den loteling A. J. Geluk, uit de gemeente Oud-Vossemeer, die, na bij de ligtingen der Nationale Militie van 1851, 1852, 1853 en 1854, als zijnde eenig kind, krachtens art. 16 der wet van den 27sten April 1820 (*Staatsblad* no. 11), telkens voor één jaar van de dienst te zijn vrijgesteld, thans, bij uitspraak van den militieraad, voor de ligting van 1855, wegens overlijden zijner ouders, tot de dienst is aangewezen geworden, op het van die uitspraak door hem gedaan beroep, finale vrijstelling *als eenig achtergebleven kind*, op grond van art. 91 § *e* der wet van 8 Januarij 1817 (*Staatsblad* no. 1), wordt verleend. Dat besluit is vernietigd op de volgende overwegingen:

dat de bepalingen van art. 91 § *e* der wet van 8 Jan. 1817 (*Staatsblad* no. 1), door die vervat in de artt. 15 en 16 der wet van den 27sten April 1820 (*Staatsblad* no. 11), zijn vervangen; dat in art. 16 der laatstaangehaalde wet alleen wordt gesproken van *den eenigen wettigen zoon die levens eenig kind is*, en niet desgelijks, gelijk in art. 91 § *e* der wet van den 8sten Januarij 1817 (*Staatsblad* no. 1) van *achtergebleven zonen;* dat hierdoor de vrijstelling bij art. 16 der wet van den 27sten April 1820 (*Staatsblad* no. 11) toegekend, niet van toepassing is op zonen wier ouders overleden zijn; dat derhalve de loteling A. J. Geluk te regt en in overeenstemming met de wet bij de ligting des loopenden jaars, toen zijne ouders niet meer in leven waren, door den militieraad tot de dienst is aangewezen geworden, en daarentegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, van den 4den Mei ll., no. 19, waarbij finaal vrijstelling wordt toegekend, is strijdig met de wet.

Blijkens mededeelingen van de Belgische en Pruissische telegraaf-besturen, zijn te Langon en Roanne in Frankrijk, en te Memel, Pillau en Tilsit in Pruissen, telegraaf-kantoren geopend.

Gedurende den badtijd, zijn thans weder telegraaf-kantoren geopend te Kissingen in Beijeren, te Montecatini in Toscane en te Ischl in Oostenrijk. Te Guastalla in het hertogdom Modena is mede een telegraaf-kantoor geopend; de beide laatstgenoemde kantoren hebben voorloopig slechts dagdienst.

Het onlangs als geopend aangekondigde Sardinische telegraafkantoor te S. Rémo ligt van de Fransch-Sardinische grens bij Chapareillan in den derden kring.

Aan de Zwitsersche telegraaf-kantoren te Bazel, Bellinzona (Bellenz) en St. Gallen is eene doorloopende nachtdienst ingevoerd.

In Groot-Brittannie zijn telegraaf-kantoren geopend te Gartsberrie, Lockerbie en Port Talbot, terwijl dat te Schiffnal wederom voor de dienst is gesloten. Deze nieuwe kantoren zijn des Zondags gesloten.

Berigten naar telegraafkantoren in het Koningrijk Napels kunnen thans ook in het Fransch worden aangeboden; daarentegen blijven berigten in de Engelsche en Duitsche talen van de bezorging door den telegraaf naar het Koningrijk de Beide Sicilien uitgesloten; zoodanige berigten zouden, voorbij de Napelsche grens bij Terracina, niet verder door den telegraaf maar met de post worden verzonden.

Door de NederlandscheHandel-Maatschappij zijn bevracht de navolgende 27 schepen, als:

Voor *Amsterdam*: Ida, kapt. J. W. Mulder; Zorgvliet, kapt. F. H. Groote; Jan Pietersz. Koen, kapt. J. Verloop; Johanna Hendrika, kapt. K. Hoek; Peking, kapt. A. J. J. Tijdeman; Dorothea, kapt. A. v. d. Kolk; Jacob Roggeveen, kapt. J. Vosman Macken; Castor; kapt. P. Esink; Alida Willemina, kapt. G. E. Doorbos; Amsterdam, kapt C. Tjebbes; Tasmania, kapt. B. J. Jonker; Senior, kapt. K. L. Swart; Louisa, kapt. J. C. Sudenburg; Factory, kapt. J. Jansen; Tonia, kapt. C. J. Zeeman; Kemanglen, kapt. H. H. Smit, de drie laatste van Rotterdam; Adm. van Heemskerk, kapt. J. Koning; Oud-Ablas, kapt. N. N. beide van Dordrecht; Loopuyt, kapt. C. C. Boumeester, van Schiedam.

Voor *Rotterdam*: Julia, kapt. A. v. d. Kolff; Nijverheid, kapt. E. L. Kerkstra; Minister Thorbecke, kapt A. Bennik.

Voor *Dordrecht*: Orion, kapt. C. M. Borghorst.

Voor *Middelburg*: Schouwen, kapt. J. Krol; Minerva, kapt. J. A. van Boven.

Voor *Schiedam*: Jacobus Martinus, kapt. J. Gagestein; H. Willebrordus, kapt. J. D. de Boer.

Bij de examina voor de O. I. ambtenaren der 1ste klasse op den 27sten dezer gehouden, zijn van de vier geëxamineerden twee aangenomen en twee afgewezen, terwijl de civiel-ingenieur, die verlangde het diploma te bekomen, noodig om eene aanstelling te verkrijgen van ambtenaar der 2de kl. in O. I., voldoende bewijzen van bekwaamheid gegeven heeft.

Utrecht, 29 Junij. Op Dingsdag 26 Junij 1855 had alhier in het gebouw van kunsten en wetenschappen de gewone jaarlijksche vergadering van het Provinciaal Utrechtsche genootschap van kunsten en wetenschappen plaats. De hoogleeraar J. van Hall opende deze ten 10 ure met eene sierlijke aanspraak, waarin hij den associatie-geest als een gewigtige karaktertrek onzer natie afschilderde, en haren heilzamen invloed tot bevordering van kunsten en wetenschappen uit de geschiedenis van ons vaderland aantoonde. Daarna werd door hem aan den heer Mr. O. van Rees de gouden medaille des Genootschaps uitgereikt voor zijne ten vorigen jare bekroonde prijsverhandeling over de verdiensten van Gijsbert Karel van Hogendorp als staatshuishoudkundige ten aanzien van Nederland. Er was in het afgeloopen genootschappelijk jaar slechts ééne prijsverhandeling ingekomen, bevattende eene levensschets van Mr. Gerhard Dumbar, secretaris der stad Deventer, enz., met kritiek zijner geschriften.

Overeenkomstig het eenparig oordeel der adviseurs en het praeadvies der directie besloot de vergadering deze verhandeling niet te bekroonen, en werd het naambriefje van den schrijver alzoo ongeopend verbrand. Tot nieuwe leden des genootschaps werden benoemd:

Mr. B. ten Brink, praeceptor aan het gymnasium, te Utrecht; Dr. R. Fruin, praeceptor aan het gymnasium, te Leiden; Mr. H. Hooft Graafland, ambtenaar bij de stedelijke Administratie, te Utrecht. Mr. J. Heemskerk Bz., lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, te Amsterdam. Dr. M. Imans, geneesheer, te Utrecht, Jhr. Mr. J. O. de Jongh van Beek en Donk, officier van Justitie, te Utrecht. Jhr. Mr. W. O. K. Evertsen de Jonge, advokaat, te 's Gravenhage. Dr. D. H. Jurrjens, praeceptor aan het gymnasium te Utrecht. Mr. D. Léon, lid der prov. Staten te 's Gravenhage. Dr. A. Mathijsen, offic. van gez. 1. kl. te Venlo. Dr. P. Nijhoff, adjunct-archivarius der provincie Gelderland, te Arnhem. Dr. C. A. J. A. Oudemans, geneesh. te Rotterdam. Dr. J. A. C. Oudemans, observator, te Leiden. Mr. J. Rau van Gameren, Curator der Utrechtsche Hoogeschool, vice-president van het prov. geregtshof, te Arnhem. Mr. W. Siewertsz van Reesema, adv., te Rotterdam. Dr. F. J. J. Schmidt, tweede geneesh. aan het ziekenhuis, te Rotterdam. Dr. A. E. Simon Thomas, hoogleeraar, te Leiden. G. A. Venema, lid der prov. Staten, te Winschoten. Dr. T. Verwaijen, rector der Latijnsche scholen te Breda, en lid der prov. commissie van onderwijs in Noordbrabant, te Breda. Mr. C. L. de Vos, pres. der arr.-regtb. te Utrecht. Dr. J. Wttewaal, te Voorst. T. B. Ebbinge Wubben, te Staphorst.

Voorts werden de volgende nieuwe prijsvragen uitgeschreven:

I. Dewijl het tarwemeel tegenwoordig veelvuldig door andere meelsoorten wordt vervalscht, vraagt men eene proefondervindelijke toetsing der voorgestelde methoden tot onderkenning dier vervalschingen, zoowel in den toestand van meel, als wanneer de meelsoorten tot brood zijn verbakken geworden; en waar de voorgestelde methoden ontoereikend mogen bevonden worden, vraagt men zoo mogelijk nieuwe onderkenningswijzen.

II. Eene levensgeschiedenis van Abraham de Wicquefort

Het genootschap verlangt in het bijzonder een naauwkeurig verslag van zijn crimineel proces.

III. Eene levensschets en kritiek der geschriften van Mr. Justus van Effen.

IV. Kan de peinliche Gerichtsordnung of constitutio criminalis van Karel V geacht worden, in het gemeenebest der vereenigde Nederlanden of in sommige daartoe behoorende gewesten, of ook in de Nederlandsche kolonien, kracht van wet gehad te hebben? en, in elk geval, welken invloed heeft zij op ons strafregt uitgeoefend?

Aanleiding tot de vraag zoowel in de gronden van twijfel, die van elders schijnen aangevoerd te kunnen worden tegen de bekende meening van Pestel Commentarii de Republica Batavia I, § 92, p. 338) en van J. M. Kemper (Inleiding tot het Crimineel Wetboek, bl. 160), als bepaaldelijk in de omstandigheid, dat de Carolina of Rijksstrafvordering van 1533 (1532) als nog heden in Suriname geldend strafregt wordt opgegeven in het verslag, in de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal den 16 Julij 1852 uitgebragt door de Commissie tot onderzoek van het verslag van het beheer en den staat der Koloniën over 1849.

V. Romanorum religiones origo et indoles exponantur, habita ratione eorum, quae viri docti inde a Beaufortio de hoc argumento disputarunt. (*U. C.*)

226ste Nederlandsche Staats-Loterij.
17e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen hooge prijzen:
No. 7417 Premie *f* 5000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 30 Junij 1855.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
				Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63 5/16			
Dito Certificat. .	3	75 3/8	*Hope* 1798/1816	5	103⅛
Dito Dito . .	4	93½ ⅝ ⅜	Dito 1828/1829	5	101½
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1833	5	84
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	88½
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	78⅝
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	77¾
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½		Dito 1854 . . .	5	81⅝
Frankrijk.			Inschr. Assig. .	6	
Obligatiën . . .	3		Certific. dito. .	6	59½
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	18⅝	Obligatien . . .	4	
Dito Buitenl. .	3	87⅞	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. 6/m.	3	30 ⅛ 1/16			
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5	61¼
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	72½
Portugal.			Dito Nation. .	5	65¾
Londen nieuwe.	3	39¾ 13/16	Dito 1847 . . .	2½	31 7/16
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	31 7/16

Mexic., te Lond. 3 pct. 19 13/16; dito Onb. 19 13/16; Gren. te Lond. p. s. 100. 2½ pct. 16¾.

Alhoewel de omzet niet van groot belang was, verkeerde de markt echter in zeer gunstige stemming, inzonderheid ten opzigte van Hollandsche en Russische fondsen welke het meest gezocht waren.

LONDEN, Vrijdag 29 Junij. Consols op t. 90⅞, 91, 91; Gren. Uitg. 6¾, 7; Sardinie 81; Spanje 1 pct. 18⅝, dito

PARIJS, Vrijdag 29 Junij. Fr. 4½ pct. 92.00; pct. 65.95; Sp. binn. 3 pct. 30⅝; dito 1 pct. 18⅝.

WEENEN, Vrijdag 29 Junij. Wegens den Feestdag geen beurs.

MADRID, Donderdag 28 Junij. Sp. 3 pct. binn. dito 1 pct. 18.10.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.